

8^η Ενότητα: Συζητώντας για σύγχρονα κοινωνικά θέματα

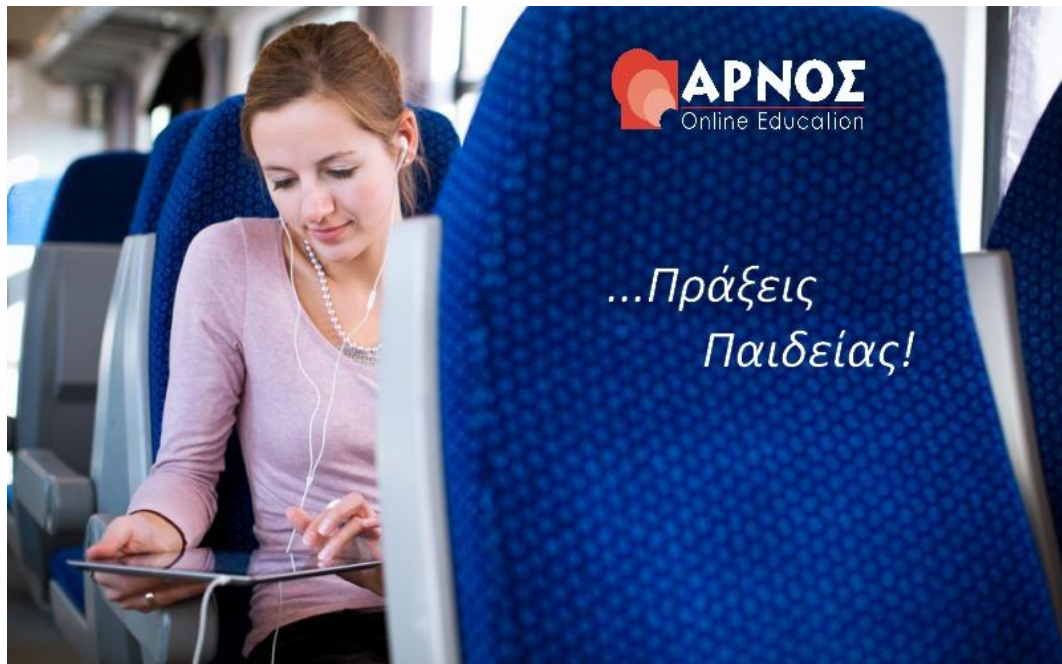
Γλώσσα Β' Γυμνασίου

Απαντήσεις ερωτήσεων σχολικού βιβλίου

σχ. βιβλίο (σ.σ. 116 - 133)

Φροντιστηριακό e-μάθημα

Γυμνάσιο: 9.000 μαθήματα με βίντεο-διδασκαλία

Μελέτη όπου, όποτε και όσο εσύ θες!

Διδάσκουμε μεθοδικά σε βίντεο τη θεωρία του σχολικού βιβλίου και λύνουμε όλες τις ασκήσεις

Δημιουργούμε συνεχώς νέα βίντεο με διδασκαλία για τις εκπαιδευτικές σου απαιτήσεις

Παίζουμε και μαθαίνουμε με on line test αξιολόγησης & SOS διαγωνίσματα προσομοίωσης για τις εξετάσεις

Λύνουμε απορίες ζωντανά on line καθημερινά 3 μ.μ. - 8 μ.μ.

8η Ενότητα : Συζητώντας για σύγχρονα κοινωνικά θέματα

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του σχολικού βιβλίου

A. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Ερωτήσεις κατανόησης

Κείμενο 1 [Τα πτερόεντα δώρα] σελ. 116

1. Για ποιον σκοπό κατέβηκε ο άγγελος από τον ουρανό;

Ο θείος άγγελος κατέβηκε την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, για να φέρει στους κατοίκους της πόλης δώρα από τον ουρανό. Τα δώρα του ήταν: α) το άστρο , που θα λάμπει και θα φωτίζει για πάντα στις συνειδήσεις των ανθρώπων, β) η αύρα, που θα γαληνεύει τις ψυχές και γ) η ζωή, που είναι πλασμένη να πάλλεται στις καρδιές των ανθρώπων.

2. Γιατί δεν μπόρεσε να προσφέρει τα δώρα του και γύρισε άπρακτος;

Ο άγγελος πέρασε από διάφορες περιοχές της πόλης προσπαθώντας να δώσει τα δώρα του. Πρώτα πήγε σε ένα αρχοντικό, εκεί όμως συνάντησε το ψέμα, την σεμνοτυφία, την ανία και την πίστη στο ανώφελο της ζωής. Έπειτα πήγε σε ένα φτωχικό καλύβι, αλλά συνάντησε έναν σύζυγο μεθυσμένο να ξυλοκοπά τη γυναίκα του, εκείνη να βρίζει και οι δυο τους να πλαγιάζουν χωρίς προσευχή. Κατόπιν πήγε σε ένα φωτισμένο κτίριο, βρήκε όμως ανθρώπους που το μόνο που τους ενδιέφερε ήταν το χρήμα. Στον δρόμο συνάντησε πολλούς ανθρώπους μεθυσμένους, να βγαίνουν από τα καπηλειά, όπου χαρτόπαιζαν και βλασφημούσαν τον Άγιο Βασίλη. Φεύγοντας για να μην ακούει, αλλά και για να παρηγορηθεί κατέφυγε σε μια εκκλησία, όμως και εκεί αντίκρισε τη φιλοχρηματία, τις επιτηδευμένες κινήσεις και την αλαζονεία. Πουθενά, λοιπόν, δεν βρήκε παρηγοριά ο άγγελος, έτσι, πήρε τα δώρα του, άνοιξε τις φτερούγες του και γύρισε στον ουρανό.

Κείμενο 2 [Το παιχνίδι του εύκολου κέρδους] σελ. 117

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποια είναι τα τυχερά λαχεία-παιχνίδια στα οποία μπορεί να παίξει όποιος θέλει;
- Πού αλλού μπορεί να «δοκιμάσει» την τύχη του;
 - Εσείς σε ποια τυχερά παιχνίδια έχετε «δοκιμάσει» την τύχη σας;

Τα τυχερά λαχεία-παιχνίδια είναι: Ξυστό, Λαϊκό λαχείο, Εθνικό λαχείο, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΠΟ, Σουίπστεϊκ, Κρατικό λαχείο.

Όποιος θέλει, μπορεί να δοκιμάσει την τύχη του και στον ιππόδρομο, στο καζίνο, στις χαρτοπαιχτικές λέσχες και στις τζογαδόρικες συντροφίες, κυρίως την παραμονή της Πρωτοχρονιάς, που το επιβάλλει και το έθιμο, σε παιχνίδια της τηλεόρασης, σε ραδιοφωνικούς ή τηλεοπτικούς διαγωνισμούς, σε διαγωνισμούς σε περιοδικά και εφημερίδες.

(Μπορεί κάθε μαθητής να απαντήσει ποιο παιχνίδι έχει παίξει)

2. Ποια θέση παίρνει η συγγραφέας απέναντι στην τάση πολλών να παίζουν τυχερά παιχνίδια; • Ποια είναι η δική σας άποψη;

Η συγγραφέας πιστεύει ότι τα τυχερά και τζογαδόρικα παιχνίδια εξυπηρετούν εκείνους οι οποίοι έχουν συγκεκριμένους στόχους, μια υλιστική αντίληψη για τη ζωή και γενικά θεωρούν ότι μπορούν να κατακτήσουν τα πάντα με το χρήμα. Φυσικά, στο κυνήγι του τζόγου και της τύχης, οι κερδισμένοι είναι λίγοι και τελικά αυτό που μένει είναι ο αποπροσανατολισμός των ατόμων από την αναζήτηση χειροπιαστών στόχων που θα βελτιώσουν πραγματικά τη ζωή τους. Με τη στόχευση στον τζόγο, τα άτομα οδηγούνται στην απραξία και μετατοπίζουν τη σκέψη τους από το χειροπιαστό σήμερα στο αβέβαιο αύριο. Με την προώθηση του τζόγου, προβάλλεται το πρότυπο της εύκολης ζωής, της κυριαρχίας μια ζωής άδικης, διαβρωμένης, με κοινωνικές ανισότητες. Εξιδανικεύεται έτσι μια κοινωνία στην οποία δεν βρίσκει ανταπόκριση ούτε αναγνωρίζεται η ειλικρινής προσπάθεια και η σκληρή δουλειά.

(κάθε μαθητής μπορεί να γράψει την άποψή του λαμβάνοντας υπόψιν και την παραπάνω απάντηση)

Κείμενο 3 [Ηθελα να βοηθήσω τον φίλο μου...] σελ. 118

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποια έκπληξη προετοίμασε ο Νταβίντ στη φίλη του για τα γενέθλιά της;

Ο Νταβίντ είχε ετοιμάσει στη φίλη του ένα βασιλικό πρωινό, με κεριά στη μέση του τραπεζιού. Ανάμεσα στα κεριά υπήρχε η τούρτα γενεθλίων. Δίπλα άχνιζε το τσάι μέσα στην τσαγιέρα και πορτοκαλάδα υπήρχε στα ποτήρια. Τέλος, ένα μπουκέτο λουλούδια στόλιζε το τραπέζι.

2. Πώς προσπαθεί η ηρωίδα του αποσπάσματος να βοηθήσει τον Νταβίντ να απαλλαγεί από τα ναρκωτικά; • Πώς θα μπορούσατε κι εσείς να βοηθήσετε σε μια παρόμοια περίπτωση;

Η ηρωίδα προσπαθούσε να βοηθήσει τον Νταβίντ να απαλλαγεί από τα ναρκωτικά, γι' αυτό το πρώτο που κάνει είναι να μιλήσει γι' αυτόν στον πατέρα της και να του προτείνει έπειτα να πάνε μαζί διακοπές. Πηγαίνοντας όμως να αγοράσει φαγητό, είδε μια αφίσα με ένα τηλέφωνο που παρέπεμπε σε βοήθεια για ανθρώπους που ήταν εξαρτημένοι από ναρκωτικά. Πράγματι, πήρε τηλέφωνο και ανώνυμα ζήτησε πληροφορίες για το πώς μπορεί να βοηθήσει τον φίλο της. Αφού πήρε τις πληροφορίες που χρειαζόταν, αισθάνθηκε χαρούμενη ίσως γιατί για πρώτη φορά έβλεπε μια ελπίδα για λύση στο σοβαρό πρόβλημα που αντιμετώπιζε ο Νταβίντ.

Σε παρόμοιες περιπτώσεις, η καλύτερη λύση είναι η αναζήτηση κάποιας από τις θεραπευτικές κοινότητες που υπάρχουν και οι οποίες παρέχουν βοήθεια στους χρήστες και στις οικογένειές τους. Τέτοιες οργανώσεις είναι το ΚΕΘΕΑ (Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων), ο ΟΚΑΝΑ (Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών), η Ιθάκη, το 18 άνω, κ.ά.

Κείμενο 4 [Ένα διαφορετικό κείμενο για τη μοναξιά] σελ. 119

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποιες είναι οι λέξεις ή οι φράσεις που δείχνουν τη μοναξιά του ανθρώπου;

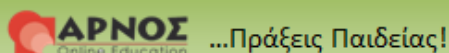
Οι λέξεις-φράσεις που δείχνουν τη μοναξιά του ανθρώπου είναι: Γεωγραφία της Μοναξιά, Βόρειες Παγωμένες Στέπες της Καρδιάς, Οροσειρά της Απομόνωσης, Έρημη χώρα, Τα Έλη του Μαγκούφη, Κάμπος Καλαμιά, Ο Σταθμός του Μοναχού, Το δάσος της Ψευδοπαρέας, Ο σταθμός του Μονάχου, Εδώ συχνάζει η Μονάχους Μονάχους, Η ημιτελής ζεύξης του ανεκπλήρωτου έρωτος, Αρχιπέλαγος των Ερημονησιών, Ο Κόλπος του Ναυαγίου.

2. Γιατί το κείμενο αυτό «αφιερώνεται» στην επέτειο του Αγίου Βαλεντίνου, τη μέρα των ερωτευμένων δηλαδή;

Φυσικά η αφιέρωση κρύβει ειρωνεία και αποδοκιμασία για τη γιορτή αυτή που γιορτάζεται τη 14^η Φεβρουαρίου. Τη μέρα αυτή γιορτάζουν οι ερωτευμένοι σε όλο τον κόσμο ανταλλάσσοντας δώρα και λουλούδια και περνώντας συνήθως τη μέρα μαζί. Η κάρτα αυτή καυτηριάζει τη μοναξιά των ανθρώπων, η οποία γίνεται ακόμα πιο έντονη εξαιτίας του τρόπου με τον οποίο γιορτάζεται αυτή η μέρα.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

B. ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ

B1. Οι μετοχές στην ενεργητική και παθητική φωνή

Ακούω και μιλώ (σελ. 120)

- 1.** Προσπαθήστε να μεταφέρετε τις παρακάτω φράσεις στον άλλο αριθμό και βρείτε ποιες μετοχές αλλάζουν.

α. Κατεβαίνοντας τις σκάλες, σκέφτηκα ότι θα έτρωγα ευχαρίστως μια μακαρονάδα αλά μπολονέζ. (κείμεν. 3)

β. Στη διπλανή κολόνα ήταν κολλημένη μια αφίσα. (κείμεν. 3)

γ. Ωστόσο, στο κυνήγι των τόσο αβέβαιων προοπτικών, οι κερδισμένοι είναι λίγοι. (κείμεν. 2)

α. Κατεβαίνοντας τις σκάλες, σκέφτηκα ότι θα έτρωγα ευχαρίστως μια μακαρονάδα αλά μπολονέζ. → Κατεβαίνοντας τις σκάλες, σκεφτήκαμε ότι θα τρώγαμε ευχαρίστως μια μακαρονάδα αλά μπολονέζ.

β. Στη διπλανή κολόνα ήταν κολλημένη μια αφίσα. → Στις διπλανές κολόνες ήταν κολλημένη.

γ. Ωστόσο, στο κυνήγι των τόσο αβέβαιων προοπτικών, οι κερδισμένοι είναι λίγοι. → Ωστόσο, στο κυνήγι των αβέβαιων προοπτικών, ο κερδισμένος είναι ένας.

Παρατηρούμε ότι αλλάζουν μόνο οι μετοχές του παθητικού παρακειμένου, καθώς είναι εκείνες οι μετοχές οι οποίες κλίνονται. Αντίθετα, η μετοχή του ενεστώτα με την κατάληξη -ώντας ή -οντας, δεν κλίνεται και διατηρεί την ίδια μορφή και στους δύο αριθμούς.

Κείμενο 5 [Άνθρωποι και αριθμοί] σελ. 120**Διαβάζω και γράφω** (σελ. 120 σχολ. βιβλ.)

- 1.** Σε ποια ρήματα ανήκουν οι μετοχές με έντονα γράμματα και τι παρατηρείτε σχετικά με τη θέση του τόνου σε συνάρτηση με την ορθογραφία τους;
 - α.** Δεν ανέβηκα τις σκάλες **τρέχοντας**, για να μη μου πέσει το κουτί. **(κείμεν. 3)**
 - β.** Σε λίγο καιρό πρόκειται να κυκλοφορήσει ένα καινούριο λαχείο, το ξυστό – αυτό δηλαδή που **ξύνοντάς** το γνωρίζεις αμέσως αν κέρδισες ή όχι. **(κείμεν. 2)**
 - γ.** Το AIDS διαπρέπει **γεννώντας** καταστάσεις επιδημίας. **(κείμεν. 5)**

τρέχοντας: μετοχή ενεστώτα

ξύνοντας: μετοχή ενεστώτα

γεννώντας: μετοχή ενεστώτα

Όπως παρατηρούμε, οι μετοχές ενεστώτα όταν τονίζονται γράφονται με ωμέγα –ω- (γεννώντας), ενώ όσες δεν τονίζονται γράφονται με όμικρον –ο- (ξύνοντας, τρέχοντας).

- 2.** Διαβάζοντας τις παρακάτω προτάσεις, μεταφέρετε τις μετοχές στην ονομαστική ενικού στο αρσενικό γένος, εντοπίστε τη χρονική βαθμίδα στην οποία αναφέρονται και γράψτε τον χρόνο τους. • Ποια είναι η κατάληξή τους;
- 3.**
 - α.** Το 95 % αυτών ζουν σε **αναπτυσσόμενες** χώρες. **(κείμεν. 5)**
 - β.** Υπολογίζεται ότι 3,1 εκατομμύρια άνθρωποι, **συμπεριλαμβανόμενων** 610.000 παιδιών, πέθαναν από AIDS μέσα στο 2002. **(κείμεν. 5)**
 - γ.** Για τους πολλούς, τους «**χαμένους**», η εμμονή στο παιχνίδι της τύχης είναι αποπροσανατολιστική από πιο στέρεους στόχους, οδηγεί ουσιαστικά στην απραξία. **(κείμεν. 2)**
 - δ.** Δίνονται στη δημοσιότητα πίνακες και παγκόσμιοι χάρτες «**κοκκινισμένοι**». **(κείμεν. 5)**

ΜΕΤΟΧΕΣ	ΚΑΤΑΛΗΞΕΙΣ	ΧΡΟΝΙΚΗ ΒΑΘΜΙΔΑ/ΧΡΟΝΟΣ
αναπτυσσόμενος	-όμενος	παρόν-ενεστώτας

συμπεριλαμβανόμενος	-όμενος	παρόν-ενεστώτας
χαμένος	-μένος	παρελθόν και παρόν- παρακείμενος
κοκκινισμένος	-σμένος	παρελθόν και παρόν- παρακείμενος

4. Στις παρακάτω φράσεις του κειμένου 1 θα βρείτε μετοχές που δεν τις συναντάτε σε σύγχρονα κείμενα. Αν γράφατε εσείς αυτές τις προτάσεις, με ποιες μετοχές θα μπορούσατε να τις αντικαταστήσετε;

- α. Ο Άγγελος επήρε τα τρία ουράνια δώρα του και έφυγε τρέχων εκείθεν.
- β. Η γυνή επροσπάθει ν' αποκοιμίση με ολίγον ξηρόν άρτον τα πέντε τέκνα, βλασφημούσα άμα την ώραν που είχεν υπανδρευθή.
- γ. Ανέβη εις μέγα κτίριον πλουσίως φωτισμένον.
- δ. Επήρε... και την ζωήν, την πλασμένην διά να πάλλη εις τας καρδίας, ετάνυσε τας πτέρυγας, και επανήλθεν εις τας ουρανίας αψίδας.

τρέχων → τρέχοντας

βλασφημούσα → βλασφημώντας

φωτισμένον → φωτισμένο

πλασμένην → πλασμένη

B2. Επιθετική και επιρρηματική μετοχή

Κείμενο 6 [Η μεγάλη περιπέτεια της ζωής μου] σελ. 121

1. Εντοπίστε στο προηγούμενο κείμενο μετοχές που λειτουργούν ως επίθετα, π.χ. *Κουκουλώνομαι και κάνω την κοιμισμένη.*

Φωνάζει σοκαρισμένη (μετοχή παθητ. παρακ. ρήματος *σοκάρομαι*)

τις άκουσα τόσο συγκινημένες (μετοχή παθητ. παρακ. ρήματος *συγκινούμαι*)

τον ακολούθησε μαγνητισμένη (μετοχή παθητ. παρακ. ρήματος *μαγνητίζομαι*)

- 2.** Έχετε βρει τρόπους για να μην αισθάνεστε κάποιες φορές μοναξιά; Στις δικές σας απαντήσεις προσθέστε κι αυτές που δείχνουν τα παρακάτω σκίτσα, αποδίδοντας το νόημά τους με μετοχές του ενεργητικού ενεστώτα.

Δεν νιώθουμε μοναξιά: κάνοντας παρέα με άτομα της ηλικίας μας, γελώντας μαζί τους και λέγοντας αστεία, συζητώντας για διάφορα θέματα, βγαίνοντας έξω, βλέποντας ένα ενδιαφέρον έργο στον κινηματογράφο, παρακολουθώντας θεατρικές παραστάσεις, ανταλλάσσοντας απόψεις και λέγοντας τη γνώμη μας.

Κείμενο 7 [Μοναξιά μου όλα...!] σελ. 123

Διαβάζω και γράφω (σελ. 124 σχολ. βιβλ.)

- 1.** Αντικαταστήστε κάποια από τα παρακάτω ρήματα με μετοχές του ενεργητικού ενεστώτα. • Γράφοντας τις προτάσεις θα χρειαστεί να αφαιρέσετε κάποιες λέξεις.

- α. Ακούμπησα την πίτσα στο ραφάκι και πήρα τηλέφωνο. (κείμενο 3)
β. Κατά τις δώδεκα, σήκωσε το κεφάλι από το περιοδικό του και είπε:... (κείμενο 3)
γ. Είπα ευχαριστώ και το 'κλεισα. (κείμενο 3)
δ. Ξεσκεπάστηκα όμως αμέσως, γιατί άκουσα τη φωνή της Μαρίνας. (κείμενο 6)

- α. Ακουμπώντας την πίτσα στο ραφάκι και πήρα τηλέφωνο.
β. Κατά της δώδεκα σήκωσε το κεφάλι του από το περιοδικό λέγοντας
γ. Λέγοντας ευχαριστώ το έκλεισα ή Είπα ευχαριστώ κλείνοντάς το.
δ. Ξεσκεπάστηκα όμως αμέσως ακούγοντας τη φωνή της Μαρίνας.

2. Αφού ακούσετε το τραγούδι του μουσικού συγκροτήματος Πυξ Λαξ, πάρτε την α' στροφή και γράψτε για κάθε ρήμα τη μετοχή του ενεργητικού ενεστώτα και του παθητικού παρακειμένου. • Σημειώστε δίπλα της αν λειτουργεί ως επίθετο ή ως επίρρημα.

ΡΗΜΑ	ΜΕΤΟΧΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΜΕΤΟΧΗ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΟΥ
γυρνάς /γυρνώ	γυρνώντας (ως επίρρημα)	γυρισμένος (ως επίθετο)
ξοδεύουν /ξοδεύω	ξοδεύοντας (ως επίρρημα)	ξοδεμένος (ως επίθετο)
προσκυνάς /προσκυνώ	προσκυνώντας (ως επίρρημα)	προσκυνημένος (ως επίθετο)
ληστεύουν /ληστεύω	ληστεύοντας (ως επίρρημα)	ληστεμένος (ως επίθετο)

3. Συνεχίστε γράφοντας δικούς σας στίχους με αφορμή το τραγούδι αυτό. • Αλήθεια, τι σημαίνει το όνομα του συγκροτήματος; • Ψάξτε σε ερμηνευτικό ή άλλο λεξικό.

Πυξ Λαξ : Το όνομα του συγκροτήματος προέρχεται από δύο επιρρήματα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας το πυξ = με γροθιές και το λαξ=με κλοτσιές με τα πόδια. Χρησιμοποιείται συνήθως ως έκφραση: πυξ λαξ = με γροθιές και κλοτσιές.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Γ1. ΠΑΡΑΣΥΝΘΕΤΑ

- 1.** Θέλετε να περιγράψετε το σκίτσο του Ηλία Ταμπακέα (κείμεν. 4) σε κάποιο φίλο σας που δεν το έχει δει. Θα μπορούσατε να ξεκινήσετε κάπως έτσι: «Το σκίτσο αυτό χαρτογραφεί τη μοναξιά. Μιλάει για...». • Για την περιγραφή χρησιμοποιήστε λέξεις που παράγονται από τις σύνθετες λέξεις που ακολουθούν (οι λέξεις που ζητούνται βρίσκονται μέσα στα κείμενα της ενότητας αυτής): **ανταμείβω, απογοητεύω, ανταποκρίνομαι, προσδοκώ, απομονώνω.** επί τόπου η έκφραση φανερώνει **τόπο.**- Σχηματίζεται από την πρόθεση *επί* + το ουσιαστικό *τόπος*.

Το σκίτσο χαρτογραφεί τη μοναξιά, μιλάει για τον μοναχικό άνθρωπο μέσα από τη χρήση λέξεων γνωστών και εκφράσεων, με τέτοιον τρόπο που προκαλούν τη θυμηδία και συγχρόνως να κάνουν τους αναγνώστες τους ν' αναρωτηθούν για την ποιότητα των ανθρώπινων σχέσεων, την **απομόνωση**, την **απογοήτευση** λόγω της διαψεύσεις των **προσδοκιών** που τυχόν είχαν από κάποια ερωτική σχέση. **Απογοητευμένος** λοιπόν ο μοναχικός άνθρωπος καταφέρνει και απομονώνεται στις Βόρειες Παγωμένες στέπες της καρδιάς και αναζητά μια λύση για να ξεφύγει από την **απομόνωση** του, διασχίζοντας την αχανή έρημο της οφθαλμαπάτης. Η **απογοήτευση** τον σπρώχνει να φύγει μακριά. Παίρνει, λοιπόν, ένα τρένο από τον σταθμό του Μονάχου και ταξιδεύει προς το άγνωστο. Μεγάλες είναι οι **προσδοκίες** του από ένα ταξίδι στο αρχιτέλαγος των Ερημονησιών και ελπίζει ότι η ανταμοιβή θα είναι μεγάλη από τις υποβρύχιες βουτιές στη θάλασσα των βραχονησίδων.

Διαβάζω και γράφω (σελ. 126 σχολ. βιβλ.)

- 1.** Βρείτε τις σύνθετες λέξεις (ή τις λέξεις που συνηθίζεται να λέγονται μαζί) από τις οποίες παράγονται οι παρασύνθετες που εντοπίζονται στα κείμενα της ενότητας αυτής:

	Παρασύνθετη λέξη	Σύνθετη λέξη
κείμεν. 2	αντίληψη	αντιλαμβάνομαι
	χαρτοπαικτικός	χαρτοπαίκτης
	κακομοιριά	κακομοίρης
κείμεν. 3	ιστιοπλοΐα	ιστιοπλόος
	παραθαλάσσια	παραθαλάσσιος
	διευθύνσεις	διευθύνω

κείμ. 4	παγκοσμίως	παγκόσμιος
	δικαιολογία	δικαιολογώ
κείμ. 8	κυριολεξία	κυριολεκτώ
	ατομική	άτομο
κείμ. 11	αναμονής	αναμένω
κείμ. 12	αποδοτικότητα	αποδίδω
	αναγνώριση	αναγνωρίζω
	αξιολόγηση	αξιολογώ
	ευαισθησία	ευαίσθητος
κείμ. 13	ταυτόχρονα	ταυτόχρονος
κείμ. 15	ασφάλεια	ασφαλής
	κατοικίας	κατοικώ

2. Ψάξτε στο ηλεκτρονικό Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής (Τριανταφυλλίδης online, <http://www.komvos.edu.gr/dictionaries/dictonline/DictOnlineTri.htm>) τις καταλήξεις -ίτης και -είο. • Από τον κατάλογο λέξεων που θα σας επιστρέψει το λεξικό, ξεχωρίστε ποιες είναι παρασύνθετες και γράψτε δίπλα σε καθεμία τη διαδικασία παραγωγής της.

-ίτης

Λιτοχωρίτης (λιτός + χωριό)

Μεσολογγίτης (μέσος + λόγγος)

ισοβίτης (ίσος + βίος)

μαυραγορίτης / μαυραγορίτισσα, (μαύρη + αγορά)

ξενομερίτης - ξενομερίτισσα (ξένο+μέρος)

παλιοημερολογίτης – παλιοημερολογίτισσα (παλιό + ημερολόγιο)

-είο

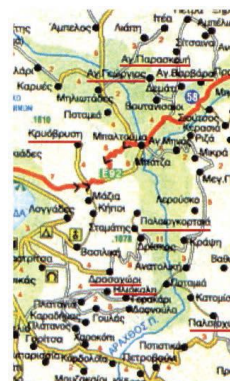
βιβλιοπωλείο (βιβλιοπώλης),(βιβλίο+πολώ)

δασαρχείο (δασάρχης),(δάσος +άρχω)

λιμεναρχείο (λιμενάρχης), (λιμάνι + άρχω)

στρατοδικείο (στρατοδίκης) (στρατός + δίκη)

3. Από τα τοπωνύμια που υπογραμμίζονται, σχηματίστε παρασύνθετες λέξεις που δείχνουν τον κάτοικο ή αυτόν που κατάγεται από το συγκεκριμένο μέρος.

Αγ. Παρασκευή: Αγιοπαρασκευίτης

Άγ. Γεώργιος: Αγιωργίτης

Αγ. Βαρβάρα: Αγιοβαρβαρίτης

Κρυόβρυση: Κρυοβρυσιώτης

Παλαιογορτσιά: Παλαιογορτσιώτης

Δροσοχώρι: Δροσοχωρίτης

Ηλιοκάλη: Ηλιοκαλίτης

Παλαιοχώρι: Παλαιοχωρίτης

Γ2. ΠΟΛΥΛΕΚΤΙΚΑ ΣΥΝΘΕΤΑ

Ακούω και μιλώ (σελ. 127 σχολ. βιβλ.)

1. Αποπροσανατολιστική (κείμεν. 2), αντιπαρήλθεν (κείμεν. 1): Από πόσα και ποια συνθετικά αποτελούνται αυτές οι λέξεις;

Αποπροσανατολιστική: από + προς + ανατολή

αντιπαρήλθεν: αντί + παρά + έρχομαι

2. Στα δημοσιεύματα των εφημερίδων (κείμεν. 9) οι τίτλοι χρησιμοποιούν μία κοινή τεχνική για να τραβήξουν την προσοχή του αναγνωστικού κοινού. Με ποιον τρόπο και ποια γλωσσικά μέσα το πετυχαίνουν;

Η τεχνική που χρησιμοποιούν οι εφημερίδες για να τραβήξουν την προσοχή του κοινού είναι: το μέγεθος της γραμματοσειράς, που συνήθως επιλέγεται να είναι με έντονα γράμματα. Χρησιμοποιούν επίσης πολυλεκτικά παραθετικά σύνθετα, με τα οποία χρησιμοποιούν δύο λέξεις από τις οποίες η δεύτερη έχει μεταφορική σημασία, προκαλώντας έτσι την περιέργεια των αναγνωστών : π.χ. έκθεση-σοκ, τρόφιμα-δηλητήριο, Ιατρεία-μαϊμού, άνθρωπος-κλειδί.

3. Στο κείμενο 10 παρατηρήστε το υπογραμμισμένο σύνθετο. • Τι ρόλο παίζει η λέξη γυναίκα στον σχηματισμό του σύνθετου; • Μπορείτε να σκεφτείτε άλλα σύνθετα (που ονομάζονται πολυλεκτικά παραθετικά σύνθετα) με τις λέξεις γυναίκα, άνθρωπος, έκπληξη, σοκ;

Εκλέγεται η πρώτη γυναίκα βουλευτής. Στο πολυλεκτικό παθετικό σύνθετο γυναίκα βουλευτής, η λέξη γυναίκα έχει τον ρόλο του πρώτου συνθετικού και προσδιορίζει τη λέξη βουλευτής. (η λέξη βουλευτής εδώ είναι κατηγορούμενο στη λέξη γυναίκα)

γυναίκα διαμάντι, γυναίκα οδηγός, γυναίκα επιστήμονας
 άνθρωπος ικανός, άνθρωπος μυστήριος, άνθρωπος θαύμα
 έκπληξη σοκ, έκπληξη παράξενη, έκπληξη επικίνδυνη, έκπληξη ανέλπιστα
 ήττα σοκ, πόρισμα σοκ, αποτέλεσμα σοκ

Διαβάζω και γράφω (σελ. 128 σχολ. βιβλ.)

1. Συμπληρώστε τον πίνακα με πολυλεκτικά σύνθετα, όπως στο παράδειγμα, ταιριάζοντας λέξεις από τη στήλη Α με λέξεις από τη στήλη Β.

Στήλη Α	Στήλη Β
σκορ	έκπληξη
άνθρωπος	μαϊμού
έρευνα	δηλητήριο
σχόλια	αστραπή
ταξίδι	σοκ
πτυχία	κλειδί
σκορ που δεν το περιμένει κανείς	σκορ-έκπληξη
ταξίδι που έγινε πολύ γρήγορα	ταξίδι-αστραπή
άνθρωπος πολύ σημαντικός για κάτι	άνθρωπος-κλειδί
έρευνα που προκάλεσε έντονη και δυσάρεστη έκπληξη	έρευνα σοκ
σχόλια πολύ πικρά και δηκτικά	σχόλια-δηλητήριο
πλαστά πτυχία	πτυχία-μαϊμού

Δ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ

Ακούω και μιλώ (σελ. 129 σχολ. βιβλ.)

- 1.** Παρακολουθείτε μια τηλεοπτική συζήτηση στην οποία η συγγραφέας του κειμένου 2 διατυπώνει τα επιχειρήματά της για τα τυχερά παιχνίδια (ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΠΟ κτλ.). Πόσα και ποια επιχειρήματα χρησιμοποιεί για να υποστηρίξει την άποψή της;

Η συγγραφέας πιστεύει ότι οι άνθρωποι δεν πρέπει να ασχολούνται με τυχερά παιχνίδια επειδή τους οδηγεί σε απάθεια και ανέφικτες ελπίδες ότι η λύση στα προβλήματά τους θα επιτευχθεί μέσω του τζόγου.

Επιχειρήματα:

- Στη διαδικασία των παιχνιδιών αυτών εμπλέκονται εκατομμύρια άτομα και δισεκατομμύρια χρήματα.
- Οι άνθρωποι ξοδεύουν αμέτρητες ώρες στο παίξιμο και απροσμέτρητες ελπίδες γεννιούνται για πιθανό κέρδος.
- Αφορά ανθρώπους επικεντρωμένους σε μια υλιστική αντίληψη για τη ζωή, οι οποίοι είναι πεπεισμένοι 'το με το χρήμα μπορείς να διορθώσεις οτιδήποτε.
- Στην πραγματικότητα, αναζητώντας τόσο αβέβαιες προοπτικές, κερδισμένοι είναι ελάχιστοι.
- Για τους περισσότερους, τους χαμένους, η εμμονή στο παιχνίδι της τύχης τους αποπροσανατολίζει από τους στέρεους στόχους και τους οδηγεί στην απραξία, μετατοπίζει το χειροπιαστό σήμερα στο αμφίβολο αύριο και στο τέλος καταλήγει σε έναν περίεργο συμβιβασμό προσδοκιών και επιθυμιών με την πραγματικότητα.
- Μέσω του τζόγου προβάλλεται το ιδανικό, το πρότυπο της εύκολης ζωής, μέσα σε μια κοινωνία που κυριαρχεί όχι η αναγνώριση της σκληρής δουλειάς και προσπάθειας, αλλά η αδικία και η αναξιοκρατία.

- 2.** Ας υποθέσουμε ότι είστε ένας συνομιλητής στην παραπάνω τηλεοπτική συζήτηση ο οποίος έχει διαφορετική άποψη για το θέμα αυτό απ' αυτήν της Κ. Κασιμάτη. Με ποια επιχειρήματα θα «στηρίζατε» τη δική σας διαφορετική θέση;

- Όπως όλα τα παιχνίδια έτσι και τα τυχερά αποτελούν ένα είδος διασκέδασης που βοηθούν τον άνθρωπο να ξεφύγει από τα προβλήματα της καθημερινότητας.

- Δίνουν στους παίχτες την ελπίδα ότι με λίγα χρήματα μπορούν να κερδίσουν πολλαπλάσια ποσά και να λύσουν σημαντικά οικονομικά προβλήματα που έχουν.
- Στις εταιρείες τυχερών παιχνιδιών απασχολούνται πολλοί άνθρωποι.
- Τα κέρδη για το κράτος είναι μεγάλα από τους φόρους που πληρώνονται σε κάθε παιχνίδι.
- Οι μοναχικοί άνθρωποι βρίσκουν έναν τρόπο να διασκεδάζουν ξεγελώντας τη μοναξιά τους.
- Δεν είναι κακό να έχουν ελπίδες οι άνθρωποι ακόμα και αν είναι δύσκολο να γίνουν τα όνειρά τους πραγματικότητα.

3. Μια συμμαθήτριά σας διάβασε αργά και καθαρά το κείμενο 1. Στη συνέχεια ο καθηγητής ζητάει από τέσσερις μαθητές να παρουσιάσουν τους λόγους για τους οποίους ο άγγελος έφυγε από το αρχοντικό μέγαρον, την καλύβην πτωχού ανθρώπου, το μέγα κτίριον πλουσίως φωτισμένον και την εκκλησίαν.

Ο άγγελος έφυγε

- από το «**αρχοντικό μέγαρον**» επειδή: είδε το ψέμα και τη σεμνοτυφία, την ανία και το ανώφελο της ζωής, είδε και δυο παιδιά να λένε λέξεις σε άγνωστη γλώσσα.
- από την «**καλύβην πτωχού ανθρώπου**» επειδή ο άντρας έλειπε όλη μέρα στην ταβέρνα, η γυναίκα προσπαθούσε να κοιμίσει τα παιδιά της νηστικά, βλασφημώντας που τον παντρεύτηκε, έπειτα γυρνώντας ο άντρας σπίτι, εκείνη του έβαλε τις φωνές, εκείνος την χτύπησε και στο τέλος κοιμήθηκαν χωρίς να κάνουν προσευχή.
- από «**το μέγα κτίριον πλουσίως φωτισμένον**» επειδή οι άνθρωποι μέσα έπαιζαν χαρτιά και ασχολούνταν μόνο με το χρήμα, ήταν ωχροί και δυστυχημένοι.
- από «**την εκκλησίαν**» γιατί δίπλα στην πόρτα είδε ανθρώπους να μετρούν νομίσματα και άλλους να επιδίδονται σε κινήσεις εντυπωσιασμού, ενώ οι ψάλτες έψελναν χωρίς πίστη, αλλά με ψεύτικες φωνές.

Διαβάζω και γράφω (σελ. 129 σχολ. βιβλ.)

Στο παραπάνω κείμενο υπογραμμίστε τα επιχειρήματα που χρησιμοποιεί η συγγραφέας για να υποστηρίξει την άποψή της ότι άνθρωποι όλων των κοινωνικών κατηγοριών, πλούσιοι και φτωχοί, «παίζουν» τυχερά παιχνίδια. • Είναι πειστικά ή όχι αυτά τα επιχειρήματα; • Για να απαντήσετε σ' αυτό το ερώτημα, εξετάστε αν όσες ιδέες περιέχονται στα επιχειρήματα αυτά ανταποκρίνονται στην αλήθεια.

Επιχειρήματα της συγγραφέως:

α. οι φτωχοί , για να αποκτήσουν όσα μόνο ένα λαχείο θα μπορούσε να τους εξασφαλίσει και για να τους ανοίξει νέους ορίζοντες.

β. οι πλούσιοι για να ζήσουν την ένταση της αναμονής και της προσδοκίας ή για να προκαλέσουν τη μοίρα τους ή ακόμη να διασκεδάσουν την ανία και τη χωρίς ιδιαίτερο νόημα ζωή τους.

Τα επιχειρήματα είναι πειστικά. Με αυτά η συγγραφέας παρουσιάζει την άποψή της στηριζόμενη σε λογικά/αντικειμενικά επιχειρήματα. Διαχωρίζει σαφέστατα τους φτωχούς και τους πλούσιους και, με βάση τις αντιλήψεις κάθε πλευράς, θεμελιώνει και την άποψή της. Είναι, εξάλλου, γενικά παραδεκτό ότι άτομα της κατώτερης τάξης δύσκολα θα κερδίσουν τα χρήματα που ονειρεύονται μέσω της εργασίας τους κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Έτσι γι' αυτούς ο μόνος ίσως αποδεκτός τρόπος κατάκτησης μεγάλης περιουσίας είναι μέσω του τζόγου.

Ακούω και μιλώ (σελ. 130 σχολ. βιβλ.)**1. Συζητήστε τις θέσεις που υποστηρίζει η μαθήτρια στο κείμενο 12 και τα επιχειρήματά της.**

Για τη γυναίκα και την προσφορά της στην κοινωνία, η μαθήτρια υποστηρίζει τις παρακάτω θέσεις:

- Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει τον ρόλο της ως μητέρας. Είναι αυτή που δημιουργεί οικογένεια και μεγαλώνει τα παιδιά της.
- Επιπλέον, εργάζεται έξω από το σπίτι με αξιοσημείωτη αποδοτικότητα, παρ' όλη την άνιση μεταχείριση που συχνά αντιμετωπίζει.
- Δρα κοινωνικά και αγωνίζεται σε όλους τους τομείς της παραγωγής, της εκπαίδευσης, χωρίς πάντα την ανάλογη νομική προστασία και χωρίς την

αναγνώριση και την αντικειμενική αξιολόγηση της προσφοράς της. Μορφώνεται και μπορεί να σταδιοδρομήσει σε οποιαδήποτε επιστήμη.

- Διαπρέπει στον χώρο της τέχνης, έχοντας ως βοηθό την ευαισθησία της.

2. Μια άλλη συμμαθήτριά σας στη Βουλή των Εφήβων διατύπωσε τη θέση ότι: «Η γυναίκα σήμερα, παρά την προσφορά και τη βελτίωση της θέσης της, εξακολουθεί ν' αντιμετωπίζει αρκετά προβλήματα». • Αναζητήστε με τους συμμαθητές σας επιχειρήματα που υποστηρίζουν την άποψή της.

- Παρά τη νομική ισότητα, την ίση πρόσβαση στη μόρφωση και την αυξημένη παρουσία των γυναικών στην αγορά εργασίας, επιβιώνουν ανισότητες και στους τρεις αυτούς τομείς.
- Αν και οι γυναίκες έχουν ίσα πολιτικά δικαιώματα με τους άνδρες, η εκπροσώπηση των γυναικών στην πολιτική είναι περιορισμένη.
- Λιγότερες είναι οι γυναίκες που κατέχουν μεταπτυχιακά και διδακτορικά διπλώματα και ένα πολύ μικρό αναλογικά ποσοστό κατέχει υψηλές θέσεις σε ερευνητικά και πανεπιστημιακά ιδρύματα.
- Τέλος, η είσοδός τους στην αγορά εργασίας δεν έγινε ισοδύναμα στα διάφορα επαγγέλματα αλλά δημιουργήθηκαν «γυναικεία» επαγγέλματα.
- Σε κάθε περίπτωση, οι γυναίκες απασχολήθηκαν κυρίως στη μισθωτή εργασία και μάλιστα στον τριτογενή τομέα. Ο χώρος της επιστήμης παρέμεινε ανδρικό οχυρό.

3. Εντοπίστε στο κείμενο 13 τα στοιχεία εκείνα που παραθέτει ο συγγραφέας για να γίνουν οι θέσεις του πειστικές. • Με βάση την ίδια τακτική επιχειρηματολογήστε υπέρ ή κατά της άποψης «Πρέπει να δίνουμε βοήθεια στα παιδιά που συναντούμε στα φανάρια». • Χωριστείτε σε δύο ομάδες και η καθεμία να παρουσιάσει τα επιχειρήματά της.

Ο συγγραφέας αναφέρεται σε ένα θέμα που απασχολεί ιδιαίτερα την ελληνική κοινωνία: τα παιδιά που στα φανάρια των δρόμων καθαρίζουν τα τζάμια των αυτοκινήτων για να κερδίσουν μερικές δεκάρες.

Για να εδραιώσει την άποψή του ο συγγραφέας χρησιμοποιεί επιχειρήματα τα οποία λαμβάνει από αναφορές της Unicef σχετικά με το πρόβλημα όπως εμφανίζεται παγκοσμίως και κατόπιν αναφέρεται στην ελληνική πραγματικότητα.

Ολοκληρώνει την αναφορά του με την παράθεση των λόγων που οδήγησαν τα παιδιά αυτά στους δρόμους.

Πρέπει να δίνουμε βοήθεια στα παιδιά των φαναριών:

- Γιατί έχουν ανάγκη τη βοήθειά μας για να μπορέσουν να επιβιώσουν.
- Αν δεν τους δώσουμε χρήματα, ίσως γυρνώντας σπίτι τους αντιμετωπίσουν βίαιη συμπεριφορά από τους γονείς τους.
- Έστω και με τα λίγα αυτά χρήματα η ζωή τους θα γίνει καλύτερη.

Δεν πρέπει να δίνουμε χρήματα γιατί:

- Αν τα παιδιά αυτά γυρνούν σπίτι τους χωρίς χρήματα οι γονείς τους θα αναγκαστούν να μην τα ξαναστείλουν στα φανάρια.
- Η πολιτεία πρέπει να μεριμνήσει ώστε τα παιδιά αυτά να οδηγηθούν σε κάποιο ίδρυμα και να φύγουν από τον δρόμο.
- Τα χρήματα που τους δίνουμε δεν συμβάλλουν στην καλύτερευση της ζωής των παιδιών αφού καταλήγουν στις τσέπες αυτών που τα εκμεταλλεύονται.

Κείμενο 14 [Μια απίθανη δικαιολογία!]σελ. 131 σχολ. βιβλ.

Ακούω και μιλώ (σελ. 131 σχολ. βιβλ.)

Με αφορμή το παραπάνω κείμενο συζητήστε με ποιους τρόπους ο γελοιογράφος πετυχαίνει να προβάλει το μήνυμά του.

Το μήνυμα προβάλλεται:

- α. με τον αυστηρό τροχονόμο, που σταματά το βρεφικό καρότσι και επιπλήττει τα μωρά που δεν σταμάτησαν στο φανάρι.
- β. με την υπενθύμιση για το μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα των ανθρώπων που ζητιανεύουν στα φανάρια, και οι οποίοι δεν είναι καθόλου λίγοι, αφού όπως λέει και το ένα μωρό, είναι τόσο πολλοί που τελειώνουν και τα ψιλά.
- γ. μιλώντας για τη μεγάλη στεναχώρια, για τη λύπη που προξενεί στους περαστικούς η παρουσία όλων αυτών των εξαθλιωμένων ανθρώπων.

Ε. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

1. Στο κείμενο 2 βρίσκουμε τις λέξεις της α' στήλης. Αντιστοιχίστε τες με τις συνώνυμές τους της στήλης β'.

ΣΤΗΛΗ α	ΣΤΗΛΗ β
αναγνώριση	φτώχεια
ανταμοιβή	διαπίστωση
συμβιβασμός	αναμονή
μιζέρια	ανταπόδοση
προσδοκία	εξομάλυνση

αναγνώριση-διαπίστωση
ανταμοιβή-ανταπόδοση
συμβιβασμός-εξομάλυνση
μιζέρια-φτώχεια
προσδοκία-αναμονή

2. Βρείτε σε ένα λεξικό λέξεις που ανήκουν στην ίδια ετυμολογική οικογένεια με τις παρακάτω λέξεις του κειμένου 4:.

μοναξιά: μόνος, μονάδα, μοναδικός, μονάρχης, μοναρχία, μοναχικός, μοναχός, μοναστήρι, μοναχισμός, μονογραφή, μοναχοπαίδι, μονοκατοικία, απομόνωση, μονωτικός

απομόνωση: απομονώνω, απομονωτήριο, απομονωτικός, ηχομόνωση, θερμομόνωση, θερμομονωτικός.

έρημος: ερημικός, ερήμωση, ερημίτης, ερημονήσι, ερήμην, πανέρημος, ερημοκλήσι, ερημοσπίτης.

3. Στις τρεις πρώτες παραγράφους του κειμένου 1 βρείτε λέξεις που σας θυμίζουν άλλες που συναντάτε στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών από το πρωτότυπο.

Ξένος, του κόσμου, της σαρκός, κατήλθε, την παραμονήν, συστειλας, τας πτέρυγας
όπως, τας κρύπτη, θείος, άγγελος, έφερε, δώρα, διά να φιλεύση, κατοίκους,
ο καλός, της πόλεως.

Εκράτει, εις την χείρα, εν άστρον, επί, του στέρνου, έπαλλε, δύναμις,
εξήρχετο, ταύτα, δώρα, ήθελε, μεταδώση, εις, όλους, όσοι, προθύμως, τα
δέχονται.

Εισήλθεν, εν, πρώτοις, εις, εν, αρχοντικόν, μέγαρον. Είδεν, ψεύδος, σεμνοτυφίαν,
ανίαν, ανωφελές, εις, ανδρός, γυναικός, ήκουσε, τεκνία, ψελλίζωσι, λέξεις, εις
άγνωστον, γλώσσαν, επήρε, τρέχων, εκείθεν.

Κείμενο 15 [Τι είναι τελικά τα κοινωνικά προβλήματα;] σελ. 123

- 4.** Το κείμενο 15 αναφέρεται σε προβλήματα που παρουσιάζονται στην κοινωνία μας. Ξεκινώντας από αυτό, σημειώστε όσα κοινωνικά προβλήματα σας φέρνει στον νου και σκεφτείτε λέξεις ή φράσεις που βοηθούν στην επίλυσή τους (θα σας βοηθήσουν και οι εισαγωγικές ερωτήσεις των συγγραφέων του ίδιου κεφαλαίου που παραθέτουμε παρακάτω).

ΚΡΙΣΗ ΗΘΙΚΩΝ ΑΞΙΩΝ: αξίες και ιδανικά του παρελθόντος τείνουν να εξαφανιστούν.

ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ: ο άνθρωπος χάνει κάποια στοιχεία της προσωπικότητάς του.

ΑΠΟΞΕΝΩΣΗ: οι άνθρωποι δεν επικοινωνούν μεταξύ τους. Κυριαρχεί η ιδιοτέλεια, η ανασφάλεια, η αδιαφορία για το συνάνθρωπο, με αποτέλεσμα οι ανθρώπινες σχέσεις να μετατρέπονται σε τυπικές, απρόσωπες, επιδερμικές.

ΒΙΑ – ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑ: απρόσωπες σχέσεις, ανταγωνιστικές τάσεις.

ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ: ο άνθρωπος αντιμετωπίζει τον συνάνθρωπό του ως μέσο για την ικανοποίηση των συμφερόντων του.

ΧΑΣΜΑ ΓΕΝΕΩΝ: οι ιδεολογικές αντιθέσεις μεταξύ των νέων και των μεγαλύτερων σε ηλικία ανθρώπων, αποτελούν συχνό φαινόμενο μέσα στα πλαίσια της κοινωνίας.

ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΡΟΝΟΥ: οι αυξημένες απαιτήσεις της σύγχρονης καταναλωτικής κοινωνίας ανάγκασαν τον άνθρωπο να αφιερώνει ολοένα και περισσότερο χρόνο στην άσκηση του επαγγέλματός του.

ΕΛΛΕΙΨΗ ΠΑΙΔΕΙΑΣ –: οι εξειδικευμένοι επαγγελματίες και επιστήμονες είναι πνευματικά μονομερείς. Γνωρίζουν μόνο το αντικείμενο με το οποίο ασχολούνται λόγω έλλειψης γενικής παιδείας.

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ: στη σημερινή κοινωνία όπου τα πάντα είναι αντικείμενο εμπορίου και συναλλαγών, η τέχνη και η επιστήμη τείνουν να χάσουν το πραγματικό περιεχόμενό τους.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ: οι άνθρωποι δεν επιθυμούν να ικανοποιήσουν μόνο τις πρωτογενείς ανάγκες τους, αλλά επιδιώκουν να εξυπηρετήσουν και τις διαρκώς αυξανόμενες δευτερογενείς ανάγκες τους. Η υπερκατανάλωση οφείλεται στη λανθασμένη ιεράρχηση των αναγκών.

ΑΝΕΡΓΙΑ: ο οικονομικός παράγοντας καθορίζει την κοινωνική διαστρωμάτωση. Το φαινόμενο της ανεργίας διαταράσσει την ομαλή λειτουργία του σύγχρονου καπιταλιστικού συστήματος και δημιουργεί κοινωνικές ανισότητες.

ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: η ρύπανση, η μόλυνση, η ενεργειακή κρίση, η εξάντληση των φυσικών πόρων συνιστούν το πρόβλημα. Όταν ο άνθρωπος στρέφεται εναντίον της φύσης, ουσιαστικά στρέφεται εναντίον του εαυτού του.

ΑΣΤΥΦΙΛΙΑ: ερήμωση της υπαίθρου, συσσώρευση πληθυσμού στα μεγάλα αστικά κέντρα.

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ: μάστιγα των σύγχρονων κοινωνιών με αρνητικότερες συνέπειες για τους ανθρώπους και κυρίως τους νέους.

Λύσεις:

- τήρηση των δημοκρατικών νόμων και του κράτους δικαίου.
- αλληλεγγύη μεταξύ ανθρώπων αλλά και κρατών για τη βοήθεια των πιο αδύναμων μερών τους.
- επικράτηση εργατικού δικαίου που θα προστατεύει τους εργαζόμενους από τις αυθαιρεσίες των εργοδοτών.
- κρατική φροντίδα για τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη (στέγη, φαγητό και περίθαλψη για όλους τους ανθρώπους).
- η εκπαίδευση να εξυπηρετεί τις σύγχρονες ανάγκες της κοινωνίας και να είναι σε επαφή με τις παγκόσμιες εξελίξεις.
- να μην υπάρχουν παιδιά που λόγω οικονομικών δυσκολιών να αναγκάζονται να εγκαταλείψουν το σχολείο.
- προσπάθεια να περιοριστούν τα φαινόμενα βίας.
- μέτρα για την καταπολέμηση των ναρκωτικών.

5. Μπορείτε να σχηματίσετε τη μετοχή παθητικού παρακειμένου σε κάθε ρήμα που υπογραμμίζεται; • Στη συνέχεια συζητήστε αν σχηματίζεται με διαφορετικό τρόπο από αυτόν που μάθατε.

1. Το ξέρω, κεριά ανάβουν συνήθως στο δείπνο. (κείμε. 3)
2. Ο Άγγελος εκάλυψε το πρόσωπόν του με τας πτέρυγές του. (κείμε. 1)
3. Ανασηκώνομαι στο κρεβάτι μου. (κείμε. 6)
4. Κουκουλώνομαι και κάνω την κοιμισμένη. (κείμε. 6).
5. Κατεβαίνοντας τις σκάλες, σκέφτηκα ότι θα έτρωγα ευχαρίστως μια μακαρονάδα αλά μπολονέζ. (κείμε. 3)
6. Οι Ασπασίες είναι μέσα και πίνουν τον καφέ τους. (κείμε. 6)
7. Ήταν, λέει, η Μαρίνα ένα κορίτσι ξένοιαστο. (κείμε. 6)
8. Τις άκουγα τόσο συγκινημένες, λες και είχαν δει μπροστά τους ολοζώντανο τον Μπραντ Πιτ. (κείμε. 6)
9. Νομίζω πως μεγάλωσαν σαν του φίλου του Πινόκιο, που έγινε γαϊδούρι. (κείμε. 6)

ανάβουν – αναμμένος

εκάλυψε – καλυμμένος

ανασηκώνομαι – ανασηκωμένος

κουκουλώνομαι – κουκουλωμένος

κάνω – καμωμένος

έτρωγα – φαγωμένος

πίνουν - πιωμένος

λέει – ειπωμένος

δει – ιδωμένος

έγινε – γινωμένος

6. Αξιοποιήστε τις παραπάνω μετοχές σε δικές σας φράσεις που αναφέρονται στα κοινωνικά προβλήματα που συζητήσαμε.

αναμμένος: Η ελπίδα για μια καλύτερη ζωή μένει πάντα αναμμένη στην καρδιά των προσφύγων.

καλυμμένος: Οι άστεγος βρέθηκε στη γωνιά του καλυμμένος με την κουβέρτα του.

ανασηκωμένος: Ο γιατρός από το Κοινωνικό Ιατρείο με ανασηκωμένα τα μανίκια, ακούραστος εξυπηρέτούσε τον κόσμο.

κουκουλωμένος: Τα παιδιά των φαναριών είναι κουκουλωμένα με τα σκουφιά τους για να προστατευτούν από το κρύο.

φαγωμένος: Λένε ότι οι άνθρωποι που είναι φαγωμένοι και χορτάτοι δεν μπορούν να καταλάβουν τη δυστυχία των φτωχών συνανθρώπων τους.

πιωμένος: Όταν οδηγεί κάποιος πιωμένος είναι πολύ πιθανό να προξενήσει ατύχημα.

ειπωμένος: Ακούστηκαν πολλές απόψεις για το θέμα των ναρκωτικών, ειπωμένες όμως από τους ίδιους τους χρήστες ήταν κάτι που θα μας μείνει αξέχαστο.

ιδωμένος: Τα προβλήματα της καταστροφής του περιβάλλοντος ιδωμένα από την πλευρά των εταιρειών που ρυπαίνουν τη θάλασσα δεν φαίνονται σοβαρά.

γινωμένος: Δεν υπάρχει συνεργασία όταν η κάθε πλευρά πιστεύει ότι ό,τι κάνει είναι καλά γινωμένο.

ΣΤ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ

Ακούω και μιλώ (σελ. 133 σχολ. βιβλ.)

- 1.** Παρακολουθήσατε την ομιλία ενός εκπροσώπου μιας θεραπευτικής κοινότητας (π.χ. Ιθάκη, Διάβαση, 18 άνω κτλ.) σε εκδήλωση του Δήμου της περιοχής σας. Στο μεγαλύτερο μέρος της ομιλίας του αναφέρθηκε στις δυσκολίες επανένταξης στην κοινωνία που αντιμετωπίζουν νέα άτομα-πρώην χρήστες οι οποίοι έχουν αποθεραπευτεί. • Ενημερώστε στη συνέχεια την τάξη σας για την ομιλία αυτή και παρουσιάστε τα βασικά επιχειρήματα του ομιλητή.

Αγαπητοί μου φίλοι, στο παρακάτω απόσπασμα θα δώσουμε το λόγο στον Φοίβο Ζαφειρίδη, ιδρυτή της Θεραπευτικής Κοινότητας «Ιθάκη», που μέσα από μια συνέντευξή του με τίτλο «η Οδύσσεια και η Ιθάκη», στο *Ρεπορτάζ Χωρίς Σύνορα* του Στέλιου Κούλογλου, θα μας βοηθήσει να αντλήσουμε πολλά συμπεράσματα σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι που ακολουθούν το δύσκολο αλλά σωτήριο δρόμο της απεξάρτησης.

«... Για μένα η θεραπευτική κοινότητα δεν έπρεπε να ασχολείται με το σύμπτωμα. Δεν οφείλει να ασχολείται με το σύμπτωμα που είναι η κατάχρηση ναρκωτικών. Πρέπει να ασχοληθεί, πρέπει να δει το πρόβλημα σαν μια προσωπική ή

οικογενειακή δυσλειτουργία, η οποία όμως συμβαίνει μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο μιας δυσλειτουργούσας κοινωνίας. Αυτή ήταν πάντα η άποψή μου.

Εάν κανείς περιορίζεται μόνο στη σχέση της ναρκωτικής ουσίας με κάποιον άνθρωπο, ο οποίος σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή κάνει κατάχρηση, νομίζω ότι κάνει συμπωματική αγωγή. Είναι δηλαδή κάτι παρόμοιο με την ασπιρίνη όταν έχουμε πυρετό. Έχουμε πυρετό, παίρνουμε ασπιρίνη, κατεβαίνει ο πυρετός, αλλά οι αιτίες της αρρώστιας μας δεν θεραπεύονται. Γιατί αυτό που προκαλεί τον πυρετό, έχει μείνει ανεπηρέαστο από τη φαρμακευτική αγωγή. Το σύμπτωμα βασικά έχει θεραπευθεί.

Πιστεύοντας πάντα ότι η χρήση των ναρκωτικών είναι ένα σύμπτωμα, θεωρούσα ότι η θεραπευτική πρόταση, πρέπει να απευθύνεται σε όλη την κοινωνία. Και όταν λέμε θεραπευτική πρόταση ή θεραπευτική κοινότητα, οι όροι που θα όφειλε να λειτουργεί ο χώρος θα έπρεπε να είναι εντελώς διαφορετικοί από αυτούς που ισχύουν έξω, στην κοινωνία. Δηλαδή, αν θεωρούμε ότι ένα από τα προβλήματα της κοινωνίας που οδηγούν στη χρήση ναρκωτικών είναι το έλλειμμα σε ηθικές αξίες, η κοινότητα ή θεραπευτική, για να είναι θεραπευτική, πρέπει να υπηρετεί τις ηθικές αξίες. Εάν υποθεθεί, ότι μέσα στην κοινωνία δεν υπάρχουν καθαρές και βαθιές ανθρώπινες σχέσεις, μέσα στην κοινότητα θα έπρεπε να υπάρχουν.

Θα έπρεπε δηλαδή, για να είναι θεραπευτικός ο χώρος, να αποτελεί μια μικροκοινωνία, η οποία λειτουργεί με άλλους όρους και καλύπτει στους ανθρώπους ελλείμματα, γιατί η κοινωνία δεν μπόρεσε να ανταποκριθεί σ' αυτές τις ανάγκες. Η ευρύτερη κοινωνία. Και γι' αυτό αρρώστησαν. Δυσλειτουργούσα λοιπόν αυτή η κοινωνία, οδήγησε αυτούς τους ανθρώπους στην αρρώστια.

Μέσα στην θεραπευτική κοινότητα δημιουργείς -κάποιοι την ονομάζουν ιδανική κοινωνία, αλλά προσπαθείς, δεν μπορεί να απόλυτα ιδανική- προσπαθείς να είναι μια θεραπευτική μικροκοινωνία, η οποία τον βοηθά να ξεπεράσει το πρόβλημά του. Το ερώτημα είναι: όταν τελειώσει, δε θα βρεθεί πάλι μέσα στην κοινωνία; Αυτήν, η οποία του προκάλεσε την αρρώστια; Ναι, στην ίδια θα βρεθεί, αλλά θα είναι πλέον εφοδιασμένος με κάποια πράγματα, τα οποία θα τον στηρίξουν για να αντέξει. Χωρίς να χρειάζεται τη χρήση των ουσιών. Αυτή τη φιλοσοφία είχα, αυτή τη φιλοσοφία προσπάθησα να υπηρετήσω από την αρχή, δουλεύοντας μέσα στις θεραπευτικές κοινότητες...

Εμείς βλέπουμε τα ναρκωτικά ή θέλουμε να εστιαζόμαστε στα ναρκωτικά. Αλλά τα ναρκωτικά είναι απλά η ορατή κορυφή του παγόβουνου πιστεύω. Δεν είναι τίποτα περισσότερο. Υπάρχει ένας όγκος προβλημάτων. Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε γρήγορα ότι ζούμε σε μια κοινωνία επικινδυνότητας. Δεν είναι μόνο τα ναρκωτικά...

Μια περιρρέουσα πολιτισμική ατμόσφαιρα, η οποία έχει δημιουργήσει ένα μοντέλο επίλυσης προβλημάτων. Και το μοντέλο αυτό είναι ότι αν είμαι σε αδιέξοδο, αν είμαι σ' ένα πρόβλημα δεν χρειάζεται ούτε να βρω τον φίλο μου να μιλήσω, δεν χρειάζεται να δυσκολευτώ βασικά σε τίποτα, θα πάρω από το ράφι μια ουσία και θα την πάρω. Κατά την ίδια έννοια που άλλοι, αντί να πάρουν την ουσία, προτιμούν να συγκαλύψουν τις πραγματικές τους ανάγκες, παίρνουν άλλα υποκατάστατα. Για να καλύψουν τις ανάγκες τους. Παίρνουν εξουσία, παίρνουν χρήμα, παίρνουν υπερκατανάλωση υλικών αγαθών. Νομίζω δηλαδή ότι σήμερα, η τεράστια εξάπλωση του προβλήματος δεν έχει σχέση τόσο πολύ με συγκεκριμένα προβλήματα κοινωνικά, όσο με έναν πολιτισμό πολύ συγκεκριμένο. Αυτόν τον πολιτισμό που παράγει το σύγχρονο αναπτυξιακό μοντέλο...»

- 2. «Κι αν σου κάτσει;».** Αυτό είναι το σλόγκαν μιας από τις πολλές διαφημίσεις τυχερών παιχνιδιών που προβάλλονται στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Σε έναν διάλογο που θα διεξαχθεί στην τάξη, μία ομάδα μαθητών να επιχειρηματολογήσει υπέρ του διαφημιστικού μηνύματος και των πιθανών αποτελεσμάτων του, ενώ μία άλλη ομάδα να αντικρούσει τα επιχειρήματα της πρώτης ομάδας.

Υπέρ: Αν παίζοντας λίγα χρήματα, κερδίσεις ένα μεγάλο ποσό, είναι πραγματικά επιτυχία και αν τα χρήματα είναι πολλά, ίσως λύσεις και το πρόβλημα της ζωής σου. Η ελπίδα και η αισιοδοξία είναι στοιχεία της ανθρώπινης ζωής, και δεν είναι κακό ο άνθρωπος να επενδύει σε αυτές και να περιμένει την πραγματοποίηση κάποιων ονείρων του.

Τα παιχνίδια αυτά εμπεριέχουν και τη χαρά της αναμονής δημιουργώντας αίσθημα ευφορίας και ενθουσιασμού στον παίχτη.

Κατά: Στην πραγματικότητα είναι ελάχιστοι αυτοί που κερδίζουν και οι περισσότεροι άνθρωποι παίζοντας αυτά τα παιχνίδια δημιουργούν ψεύτικες ελπίδες.

Πολλοί άνθρωποι πιστεύοντας αυτά τα διαφημιστικά σποτάκια αισθάνονται σχεδόν σίγουροι ότι θα κερδίσουν, το θεωρούν εύκολο, και εναποθέτουν τις ελπίδες για καλύτερευση της ζωής τους στην τύχη και αποφεύγουν να εργαστούν σκληρά.

Υπάρχει βέβαια και ο μεγάλος κίνδυνος του αποπροσανατολισμού της κοινής γνώμης και η κατεύθυνσής της προς την κυριαρχία του απόλυτου υλισμού και την επικράτηση της καταναλωτικής μανίας.

Διαβάζω και γράφω (σελ. 133 σχολ. βιβλ.)

- 1. Οργανώστε μία συζήτηση στην τάξη στην οποία οι συνομηλητές προσπαθούν να ερμηνεύσουν το φαινόμενο της αύξησης των κρουσμάτων βίας σε ελληνικά γήπεδα.** • Κρίνετε την ποιότητα των επιχειρημάτων που ακούσατε, εξηγώντας γιατί δε σας έπεισαν και στη συνέχεια παρουσιάστε άλλους παράγοντες που προκαλούν τη βία στα γήπεδα. • Οργανώστε τα επιχειρήματά σας με λογική σειρά και προσέξτε, ώστε το υλικό με το οποίο θα ενισχύσετε την επιχειρηματολογία σας να ανταποκρίνεται στην αλήθεια.

(από την παρακάτω συνέντευξη μπορείτε να αντλήσετε απόψεις για το θέμα της βίας στα γήπεδα, για να οργανώσετε τη συζήτησή σας)

Θέλουμε στ' αλήθεια να σώσουμε το ποδόσφαιρο; Θέλουμε να ξαναδούμε τον κόσμο να γεμίζει τα γήπεδα; Θέλουμε να κάνουμε ξανά τα Σαββατοκύριακα μια μεγάλη γιορτή, όπου οικογένειες με μικρά παιδιά να δίνουν έναν πανηγυρικό τόνο, έναν τόνο χαράς στους ποδοσφαιρικούς χώρους όλης της χώρας;

Η απάντηση και η λύση είναι μία: να πατάξουμε και να διώξουμε μακριά από τα γήπεδα την μάλιστα της βίας!

Σε μια εποχή και μια κοινωνία, όπως είναι η σημερινή Ελλάδα της κρίσης, είναι γεγονός και αποδεκτό απ' όλους ότι η βία ζει και βασιλεύει από τα χωμάτινα γήπεδα του ερασιτεχνικού ποδοσφαίρου ως τα μεγάλα στάδια των πόλεων, από τις αλάνες όπου παίζουν λιλιπούτσιοι ποδοσφαιριστές μέχρι τα σύγχρονα γήπεδα της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης και των άλλων μεγάλων πόλεων.

Δυστυχώς – το επαναλαμβάνω: δυστυχώς – κάθε Κυριακή και σχεδόν σε κάθε ποδοσφαιρική συνάντηση γινόμαστε μάρτυρες είτε της λεκτικής βίας, με τα απαράδεκτα συνθήματα και

Ένα παιχνίδι είναι – όχι πόλεμος.
Βάλε το δικό σου ΓΚΟΛ ΣΤΗ ΒΙΑ

τις βωμολοχίες που ακούγονται για τις αντίπαλες ομάδες και τους ποδοσφαιριστές τους, είτε της σωματικής βίας, που μπορεί να είναι η εκτόξευση κροτίδων προς τους υποστηρικτές της άλλης ομάδας, οι συμπλοκές, οι ξυλοδαρμοί και οι κάθε λογής βιαιότητες, που πολλές φορές δεν συμβαίνουν στις κερκίδες αλλά στους δρόμους των πόλεων και σε διάφορα στέκια όπου συχνάζουν φίλαθλοι και «φίλαθλοι».

Έντρομη η ελληνική κοινωνία μόλις πρόσφατα έγινε μάρτυρας ενός τραγικού επεισοδίου όπου φίλαθλος ξυλοκοπήθηκε από τους οπαδούς – έστω κάποιους – της τοπικής ομάδας, με αποτέλεσμα η ζωή του να τερματιστεί. Οι λεπτομέρειες του ξυλοδαρμού άφησαν άναυδους τους τηλεθεατές και έχουν κάνει τον γύρο του κόσμου, με αποτέλεσμα το ποδόσφαιρο μας να δεχτεί ένα ακόμα σοβαρότατο πλήγμα, η εμπιστοσύνη του κόσμου να κλονιστεί και ο κάθε οικογενειάρχης να σκέφτεται πλέον σοβαρά να πάρει το μικρό του παιδί και να το συνοδεύσει σε οποιαδήποτε ποδοσφαιρική συνάντηση.

Όλοι προβληματιζόμαστε και όλοι βρισκόμαστε σε μεγάλη αμηχανία. Το πρόβλημα, που ξεκίνησε εδώ και χρόνια, συνεχίζει να υφίσταται αλλά και να ζητάει επείγοντως λύση. Τα ευχολόγια και τα ημίμετρα δεν έχουν καταφέρει τίποτα. Η κατάσταση επιδεινώνεται. Τα μέτρα που παίρνει κάθε τόσο η πολιτεία δυστυχώς δεν έχουν φέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Απομένει επομένως σε εμάς, που είμαστε ο επίσημος φορέας και διοργανωτής των αγώνων, να προβούμε σε μια σειρά από προτάσεις οι οποίες μπορεί να υλοποιηθούν και να οδηγήσουν στην εξάλειψη του καρκινώματος της:

1. Τηλεοπτικά σποτ με ποδοσφαιριστές αντιπάλων ομάδων όπου να διακηρύσσουν τη μεταξύ τους φιλία και τον αποτροπιασμό τους για τη βία.
2. Επισκέψεις σε σχολεία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης – δημοτικά, γυμνάσια και λύκεια – ποδοσφαιριστών που ανήκουν σε αντίπαλες ομάδες. Για φανταστείτε τι ωραία εντύπωση θα έκανε σε ένα λύκειο εάν το επισκέπτονταν λόγου χάρη ο Μήτρογλου παρέα με τον Μπέργκ; Ή ο Σαλιπιγγίδης μαζί με τον αρχηγό του Άρη; Οι μαθητές θα εντυπωσιάζονταν από αυτή τη συνεύρεση και από τον διάλογο που θα είχαν μαζί τους θα άρχιζαν να συνειδητοποιούν πως το ποδόσφαιρο είναι απλά ένα παιχνίδι και πως έχουμε ανάγκη τον αντίπαλο, γιατί χωρίς αντίπαλο δεν μπορεί να γίνει καμία ποδοσφαιρική συνάντηση.
3. Όσοι παίρνουν μέρος στην Εθνική Ομάδα, οι διεθνείς ποδοσφαιριστές μας δηλαδή, να καλούνται στα διάφορα τηλεοπτικά κανάλια και να καταθέτουν την άποψη τους για όλα αυτά τα φαινόμενα, έτσι ώστε οι φίλαθλοι – οπαδοί να βλέπουν και να ακούν, άρα να πληροφορούνται πως τα ινδάλματα τους θέλουν την υποστήριξη και μόνο την υποστήριξη, είτε όταν αγωνίζονται στην εθνική ομάδα,

που μας έχει προσφέρει τόσες και τόσες χαρές, αλλά και όταν αγωνίζονται στα σωματεία τους.

4. Και σαν τελευταίο μέτρο να προτείνουμε εμείς ως ΕΠΟ είναι το εξής: Οι σύνδεσμοι των μεγάλων ομάδων (ΘΥΡΑ 7,13,21,4 κ.λπ.) να προσκληθούν από την ΕΠΟ γύρω από ένα τραπέζι διαλόγου. Να ακουστούν οι απόψεις τους για αυτό το θέμα, να ανταλλάξουν γνώμες και εν συνεχεία – πάλι με την παρότρυνση της ΕΠΟ – να προχωρήσουν σε μια σειρά από δράσεις που θα έχουν κοινωφελή δράση και σκοπό. Να συγκεντρωθούν πχ φάρμακα, ιαματισμό ή τρόφιμα για κάποιες αδύναμες κοινωνικές ομάδες και από κοινού να επισκεφτούν αυτές τις ομάδες ή τα χωριά ή όποιον άλλο σύλλογο κρίνουν και να τα προσφέρουν. Δίχως κασκόλ ή άλλα διακριτικά σήματα οι επικεφαλής των συνδέσμων να συμφωνήσουν, να ομονοήσουν και να κάνουν κοινωνική δράση ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ. Δεν θα ήταν ωραία εικόνα σύνδεσμοι από δύο αντίπαλες ομάδες να επισκεφτούν ένα ακριτικό νησί και να μοιράσουν αθλητικό υλικό στους μαθητές του;

Είμαι λοιπόν της γνώμης πως μόνο εάν δούμε και αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα στη ρίζα του και εάν υλοποιήσουμε τις παραπάνω προτάσεις, θα είμαστε σε θέση να ξεριζώσουμε σιγά σιγά τη νοοτροπία και την έμπρακτη εφαρμογή της βίας. Επομένως καλό θα ήταν να ζητήσουμε τη βοήθεια και να συνεργαστούμε με το Υπουργείο Παιδείας και το Υφυπουργείο Αθλητισμού, έτσι ώστε από σήμερα κιόλας να γίνει μια νέα αρχή για τον αθλητισμό, τον σωστό δηλαδή αθλητισμό της πατρίδας μας. πηγή: Αντώνη Ακτσιαλή, Η βία στα γήπεδα. Το πρόβλημα και η λύση του.

2. Το κείμενο 4 (κόμικς) και το κείμενο 7 (τραγούδι) μιλούν για τη μοναξιά του σημερινού ανθρώπου. Πολλοί από σας, όταν τα διάβασαν, γέλασαν και είπαν ότι «εμείς δε νιώθουμε μοναξιά, όπως οι μεγαλύτεροι, γιατί έχουμε τους φίλους μας». Η θέση τους αυτή έγινε αφορμή να συζητηθεί το θέμα στην τάξη. Εκφράστε την άποψή σας για το θέμα αυτό σ' ένα κείμενο δύο τριών παραγράφων, το οποίο θα είναι βασισμένο στις αρχές ανάπτυξης επιχειρημάτων που μάθαμε παραπάνω.

Υπάρχουν στιγμές που ακόμα κι αν περιτριγυριζόμαστε από πολλούς ανθρώπους, νιώθουμε αποκομμένοι από τους γύρω μας. Μέσα μας κυριαρχεί το αίσθημα ότι οι σχέσεις που κάνουμε είναι επιφανειακές ή ότι οι άλλοι δεν νοιάζονται πραγματικά για μας ή ότι μας αγνοούν. Υπάρχουν και φορές που είμαστε πεπεισμένοι ότι μας κάνουν παρέα μόνο και μόνο από συμφέρον . Νιώθουμε την απουσία πραγματικών

φίλων και ανθρώπων που θα μας αγαπήσουν για αυτό που πραγματικά είμαστε. Είναι αυτό το «αχ» που βαραίνει και μας κάνει να κλεινόμαστε ακόμα πιο πολύ στον εαυτό μας. Όμως αν σκεφτούμε καλά δεν είμαστε μόνοι. Πρέπει να δούμε αλλιώς τη ζωή μας πρέπει αλλιώς να αντιμετωπίσουμε αυτό το αίσθημα.

Ας πάρουμε μια βαθιά ανάσα και ας σκεφτούμε: Είμαστε πραγματικά μόνοι μας, σίγουρα δεν υπάρχει κανείς που νοιάζεται για μας: Μήπως αδικούμε αυτούς που είναι κοντά μας, είτε γονείς, αδέρφια, φίλους συμμαθητές; Μήπως εμείς δεν βλέπουμε το ενδιαφέρον τους; Μπορούμε ακόμα να αρχίσουμε να φροντίζουμε ακόμα περισσότερο τον εαυτό μας αυξάνοντας έτσι την αυτοεκτίμηση μας: Αγάπα τις ατέλειές σου και κάνε τες σήμα κατατεθέν σου! Ας βγούμε από το σπίτι και ας κανονίσουμε συνάντηση με έναν φίλο. Μια βόλτα κάνει καλό σε όλους, ίσως και εκείνος αισθάνεται μοναξιά. Επίσης, μια πολύ καλή ιδέα είναι να ξεκινήσουμε ένα νέο χόμπι, να γραφτούμε κάπου εθελοντές και να παίρνουμε μέρος στις πολιτιστικές δραστηριότητες του δήμου μας. Υπάρχουν πολλοί τρόποι να ξεφύγουμε από τη μοναξιά μας. Σίγουρα δεν είναι ο καλύτερος να κλεινόμαστε στον εαυτό μας και να ρίχνουμε την ευθύνη στους άλλους.

 ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Είμαστε αισιόδοξοι για το μέλλον. Δε δειλιάζουμε μπροστά στα προβλήματα» είναι ο τίτλος του πολιτιστικού διήμερου που θα οργανώσει το σχολείο σας στο τέλος του σχολικού έτους. Χωρισμένοι σε ομάδες:

Συλλέξτε φωτογραφικό ή οπτικοακουστικό υλικό για προβλήματα που απασχολούν την κοινωνία και τους νέους και κατατάξτε το σε θεματικές ενότητες. Αναζητήστε με τη συνεργασία του φιλολόγου της τάξης λογοτεχνικά κείμενα (ποίηση-πεζογραφία) μέσα από τα οποία «προβάλλονται» τα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα.

Οργανώστε σε συνεργασία με τον καθηγητή της Μουσικής μια εκδήλωση με μουσική και τραγούδια που αναφέρονται σε σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα.

Γράψτε ποικίλα κείμενα (στίχους, θεατρικό κείμενο, διήγημα κτλ.) για το πώς βιώνετε ή αισθάνεστε εσείς απέναντι σε ανθρώπους ή ομάδες που αντιμετωπίζουν προβλήματα, όπως αυτά που συναντήσαμε στην 8η ενότητα. «Αναρτήστε» αυτά τα κείμενα στην ιστοσελίδα του σχολείου σας. Στείλτε τα και επικοινωνήστε με άλλα σχολεία της Ελλάδας και του εξωτερικού μέσω του

διαδικτύου και του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ζητώντας να ανταλλάξετε απόψεις.

Χρήσιμες ηλεκτρονικές διευθύνσεις

<http://www.photo-zone.net> (δικτυακός τόπος για ξενάγηση στον χώρο της φωτογραφίας)

<http://www.okana.gr> (η ηλεκτρονική διεύθυνση του Οργανισμού Κατά των Ναρκωτικών)

<http://www.uefa.com> (δικτυακός τόπος της Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου όπου υπάρχει υλικό και για θέματα αθλητικής βίας).οι μαθητές είμαστε ενεργοί πολίτες»

Θέματα με τα οποία μπορείτε να ασχοληθείτε:

φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός:

http://www.unric.org/el/index.php?option=com_content&view=article&id=7755&catid=18:-op-eds&Itemid=3

<http://www.reporter.gr/Eidhseis/item/252424-Ftwcheia-kai-koinwnikos-apokleismos-apeiloy-n-to-40-twn-paidiwn-sthn-Ellada-ths-krishs>

αναλφαβητισμός:

<http://socialpolicy.gr/2014/01/%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%BB%CF%86%CE%B1%CE%B2%CE%B7%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CE%BC%CE%BF%CF%81%CF%86%CE%AD%CF%82-%CE%B1%CE%AF%CF%84%CE%B9%CE%B1-%CF%83%CF%85%CE%BD%CE%AD%CF%80%CE%B5%CE%B9.html>

<https://anthologio.wordpress.com/2012/09/08/om/>

παιδική εργασία: [http://paidikh-](http://paidikh-ergasia.weebly.com/pialphagammakappaomicronsigmaamuiotaalpha-pialphaiotadeltaiotakappaeta-epsilongammaalphasigmaiotaalpha.html)

[ergasia.weebly.com/pialphagammakappaomicronsigmaamuiotaalpha-pialphaiotadeltaiotakappaeta-epsilongammaalphasigmaiotaalpha.html](http://paidikh-ergasia.weebly.com/pialphagammakappaomicronsigmaamuiotaalpha-pialphaiotadeltaiotakappaeta-epsilongammaalphasigmaiotaalpha.html)

κοινωνικός αποκλεισμός-ρατσισμός: <http://www.a-athinon.gr/?p=602>

http://foundation.parliament.gr/VoulhFoundation/VoulhFoundationPortal/images/site_content/voulhFoundation/file/Ekpaideytika%20New/racism/0_3racism.pdf

εξάρτηση από ναρκωτικά: <http://www.okana.gr/>

[http://www.kethea.gr/el-](http://www.kethea.gr/el-gr/%CF%80%CF%8E%CF%82%CE%B3%CE%AF%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CE%B7%CE%B8%CE%B5%CF%81%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%AF%CE%B1/)

[gr/%CF%80%CF%8E%CF%82%CE%B3%CE%AF%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CE%B7%CE%B8%CE%B5%CF%81%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%AF%CE%B1/](http://www.kethea.gr/el-gr/%CF%80%CF%8E%CF%82%CE%B3%CE%AF%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CE%B7%CE%B8%CE%B5%CF%81%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%AF%CE%B1/)

[%CF%88%CF%85%CF%87%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%BE%CE%AC%CF%81%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7.aspx](#)

Βιβλία με σχετικό περιεχόμενο:

Άλκη Ζέη, *Η Κωνσταντίνα και οι αράχνες της*, Εκδόσεις: Κέδρος, 2002

Λίτσα Ψαραύτη, *Ποτέ μα ποτέ*, εκδ. Πατάκη

Ζορμπά- Ραμποπούλου Βησσαρία, *Σελίδες ενός έφηβου χειμώνα*, εκδ. Πατάκη

Ας θυμηθούμε ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ Σ' ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ

Μετοχές έχουν στην ενεργητική φωνή ο **ενεστώτας** και στην παθητική ο **ενεστώτας** και ο **παρακείμενος**

Η μετοχή με σημασία επιθέτου λέγεται **επιθετική**.

Η μετοχή με σημασία επιρρήματος λέγεται **επιρρηματική**.

Οι λέξεις καλή και μέρα σχηματίζουν το σύνθετο **καλημέρα** και το παρασύνθετο **καλημερίζω**.

Το ονοματικό σύνολο γυαλιά ηλίου είναι **λεξική φράση** (πολυσυλεκτικό σύνθετο).

Το σύνολο των λογικών προτάσεων με τις οποίες υποστηρίζουμε μια πεποίθηση ή μια θέση λέγεται **επιχείρημα**.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Επιμέλεια: Αγγελική Χαιρέτη

...Πράξεις Παιδείας!